

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/54/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3623200153
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3623200153.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, vo veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u pestúnov, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom, dieťa rodičov: matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX a otca A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E., G. XXX, za účasti pestúnov H. C. E., nar. XX.XX.XXXX, a I. J. E., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom F., K. XXX/XX, na návrh navrhovateľa B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, v konaní o návrhu navrhovateľa na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca maloletej a zrušenie pestúnskej starostlivosti, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. PE-2P/12/2023-72 zo dňa 20.09.2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. PE-2P/12/2023-72 zo dňa 20.09.2023 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. návrh zamietol.
- V odsekoch 1., 2. a 3. odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na návrh navrhovateľa (starého otca maloletej) doručený dňa 08.02.2023, ktorým sa domáhal zverenia maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti jeho osoby, tým aj zrušenia pestúnskej starostlivosti nad maloletou, jeho zdôvodnenie a k návrhu doručenú žiadosť písanú evidentne tým istým písmom ako návrh, kde matka dieťaťa súhlasí so zverením dieťaťa navrhovateľovi, tiež, že musela súhlasiť s listom, ktorý písal jej priateľ súdu, podľa ktorého chce mať A. v E. u otca a bude otcovi pomáhať - list je podpísaný menom C. B..
- Okresný súd v odsekoch 4. a 5. odôvodnenia poukázal na to, že vo veci rozhodol uznesením č.k. 2P/12/2023-7 zo dňa 11.04.2023, ktorým konanie zastavil pre prekážku veci rozhodnutej. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 6CoP/26/2023-15 z 30.05.2023 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na opätovné konanie so záverom, že je potrebné skúmať a ustáliť, či došlo k zmene pomerov a je bez právneho významu, koľko času od posledného súdneho rozhodnutia prešlo. Súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vec meritórne prejednal na pojednávaní.
- V odseku 6. odôvodnenia okresný súd uviedol, že uznesením č.k. PE-2P/12/2023-25 z 02.08.2023 pribral do konania pestúnov maloletej.

5. Okresný súd v odsekoch 7. až 9. odôvodnenia k procesnému postupu uviedol, že otec dieťaťa sa k návrhu nevyjadril, na pojednávanie sa hoc riadne predvolaný nedostavil. Na pojednávanie sa nedostavili ani pestúni. Matka dieťaťa, riadne predvolaná sa rovnako neodstavila na pojednávanie, telefonické ospravedlnenie tlmočil jej priateľ v deň pojednávania s tým, že má byť chorá, súhlasí s konaním v neprítomnosti, pričom ešte len idú k lekárovi. Okresný súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti rodičov dieťaťa, pestúnov podľa § 180 CSP, výsluchom navrhovateľa, jeho manželky ako svedkyne a oboznámením listinných dôkazov. Za podstatné nepovažoval vykonanie ďalších dôkazov majúť za to, že by nemali žiaden podstatný význam, ktorý by mohol vyústiť v iné rozhodnutie vo veci samej.

6. Okresný súd v odsekoch 9. a až 18. poukázal na to, že si pripojil vec Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2P/17/2022 aj v tej veci pripojené spisy, kde bolo konané o tom istom predmete konania, podrobne popísal chronológiu jednotlivých súdnych konaní týkajúcich sa pestúnskej starostlivosti nad maloletou, keď rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 4P/29/2015-84 z 11.04.2016 právoplatným dňa 25.04.2016 bola maloletá A. zverená do pestúnskej starostlivosti manželov E.. Okresný súd uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 2P/17/2022-66 zo dňa 22.06.2022, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/71/2022-133 z 28.12.2022 nadobudol právoplatnosť dňa 24.01.2023, bol zamietnutý návrh navrhovateľa - starého otca maloletej B. B. na zverenie maloletej A. do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Poukázal o.i. na to, že súd druhej inštancie zhodne so súdom prvoinštančným konštatoval, že v danom prípade nedošlo k žiadnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia. Navrhovateľ má nevyhovujúce podmienky pre zdravý rast dieťaťa a jeho vývoj. Nemá vytvorený vzťah s maloletou nedisponuje bytovými ani sociálnymi podmienkami a osobnostnými predpokladmi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú. Je v najlepšom záujme maloletej, aby zostala ponechaná v pestúnskej starostlivosti manželov E., kde má vytvorené harmonické a podnetné rodinné prostredie.

7. V odseku 19. odôvodnenia okresný súd uviedol, že rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27Cop/71/2022-133 zo dňa 28.12.2022 bol navrhovateľovi doručený dňa 19.01.2023, pričom už dňa 08.02.2023 bol súdu doručený opätovný návrh na zverenie maloletej A. starému otcovi podaný starým otcom maloletej B. B., spísaný dňa 06.02.2023 a v odseku 20. uviedol obsah podania navrhovateľa a jeho manželky doručenom dňa 25.07.2023 podpísanom navrhovateľom a jeho manželkou, kde uvádzajú, že žiadajú dieťa do opateru, manželka bude navrhovateľovi s opaterou pomáhať, z ktorého bolo zrejmé, že ho koncipoval navrhovateľ, keďže o manželke hovorí ako o tretej osobe. Takto isto bolo koncipované aj podanie došlé dňa 09.08.2023, kde je uvedené že A. chcú mať v detskom mestečku, lebo nemajú ako chodiť do F. s tým, že E. ju majú len pre peniaze, a pestúnka sa mala v inom konaní vyjadriť, že sa o ňu starať nebude a aby ju im dali.

8. Okresný súd v odseku 21. odôvodnenia poukázal na Správu Sociálnej poisťovne zo dňa 23.08.2023, podľa ktorej je navrhovateľ poberateľom starobného dôchodku, priznaného od 08.07.2019 vo výške v súčasnosti 401,50-Eur a v odseku 22. na Správu obce D. E. zo dňa 24.08.2023, že v rodine v minulosti dochádzalo k nedorozumeniam, ktoré boli často riešené aj políciou, navrhovateľ uviedol, že v minulosti manželka požívala alkoholické nápoje v nadmernom množstve. Spoluobčania v súčasnosti nepodali žiaden podnet na riešenie jeho správania, správa sa v obci v norme.

9. V odseku 23. odôvodnenia okresný súd uviedol, že podľa lustrácie v registri obyvateľov má matka mal. A. ešte dve deti, a to L. vo veku 13 rokov a L. vo veku 8 rokov.

10. Okresný súd v odseku 24. odôvodnenia podrobne popísal obsah Správy ÚPSVaR Partizánske z 19.09.2023 týkajúcej sa rodiny pestúnov žijúcich s maloletou A., z ktorej záveru vyplynulo, že starostlivosť zo strany pestúnov o maloletú A. je zabezpečená v dostatočnej miere. Dieťa prechováva k pestúnom silné citové väzby, z tohto dôvodu, ako i s poukazom na písomne podanú správu ÚPSVaR Trenčín zastáva orgán SPODaSK názor, že pestúnska starostlivosť je v súčasnej dobe pre maloletú A. najvhodnejšou formou náhradnej starostlivosti. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti odporúčajú návrh starého otca zamietnuť.

11. V odseku 25. odôvodnenia okresný súd uviedol obsah Správy ÚPSVaR Trenčín, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately podanej dňa 19.09.2023 o neohlásenom prešetrení pomerov v domácnosti starého otca maloletej, v závere ktorej bolo konštatované, že starý otec nemá vytvorené vhodné podmienky pre zdravý rast a vývoj maloletého

dieťaťa. S mal. A. nemá vytvorený vzťah a nedisponuje bytovými, sociálnymi podmienkami a osobnostnými predpokladmi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. dieťa. V najlepšom záujme mal. dieťaťa je, aby ostalo ponechané v pestúnskej starostlivosti manželov E., kde má vytvorené harmonické a podnetné rodinné prostredie. Bolo odporúčané návrh pána B. B. zamietnuť v plnom rozsahu.

12. Okresný súd odsekoch 26. 27. a 28. odôvodnenia uviedol vyjadrenie navrhovateľa, kolíznej opatrovníčky a manželky navrhovateľa.

13. Na základe vykonaného dokazovania a za aplikácie Čl. 5, 44 ods. 1, 3, 5, § 45 ods. 1 a 2, § 48 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) okresný súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa - starého otca dieťaťa na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca dieťaťa, a tak zánik pestúnskej starostlivosti je nedôvodný. Zvýraznil, že na uvedené konštatovanie postačil výsluch navrhovateľa, jeho manželky, zabezpečené listinné dôkazy a oboznámená chronológia konaní s rovnakým predmetom.

14. Okresnému súdu sa po vykonanom dokazovaní potvrdili skutočnosti existujúce už v čase vydania uznesenia o zastavení konania dňa 11.04.2023. Považoval za potrebné uviesť, že od posledného rozhodnutia (berúc na zreteľ právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej) do podania ďalšieho návrhu prešlo len 15 dní a aj predchádzajúce konanie o rovnakom merite bolo iniciované len 8 mesiacov po tom predošlom. Už z toho mal za zrejmé, že návrh sa javí byť účelovým opakovaním skorších návrhov, ktoré neboli úspešné.

15. Okresný súd uviedol, že vo veci Okresného súdu Partizánske sp.zn. 6P/54/2020 bol zamietnutý návrh starých rodičov maloletej a strýka na jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd konštatoval, že napriek deklarovanému záujmu o maloletú navrhovateľa (starí rodičia) neurobili od skončenia ostatného konania vo veci náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú primeranú nápravu svojich bytových pomerov. Museli si byť pritom vedomí, ktoré skutočnosti sa im v ostatnom rozhodnutí vytýkali. Navrhovateľa sa nezaujímal ani o možný spôsob realizácie povinnej školskej dochádzky pre prípad zverenia maloletej do ich osobnej starostlivosti. Navrhovateľa nie sú v súčasnosti schopní vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú v súlade s jej najlepším záujmom, rodičia nie sú schopní sa o maloletú riadne postarať a zároveň v pestúnskej starostlivosti sú saturované všetky potreby maloletej, ako hmotné, tak aj emocionálne.

16. Okresný súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie vo veci sp.zn. 2P/17/2022, z ktorého vyplývalo, že navrhovateľ nie je schopný vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú v súlade s jej najlepším záujmom, pričom samotný príbuzenský vzťah nepostačuje na to, aby všetky ostatné dôležité podmienky starostlivosti o dieťa mohli byť opomenuté. Navrhovateľ prejavil formálne záujem prevziať osobnú starostlivosť o vnučku, hoci aj na pojednávaní okresný súd zistil, že by bremeno riešenia záležitostí dieťaťa prenášal na iné osoby (manželku, syna, možno matku dieťaťa). Podmienky v domácnosti navrhovateľa sú úplne nevyhovujúce pre výchovu dieťaťa, domácnosť je podľa správy ÚPSVaR Trenčín zanedbaná, pre nasťahovanie dieťaťa nie sú vytvorené žiadne podmienky, ani len hygienické, ani pre vzdelávanie či hru, či isté súkromie, ktoré už dieťa vo veku deväť rokov vyžaduje. Navrhovateľ má nevyhovujúce podmienky pre zdravý rast dieťaťa a jeho vývoj. Nemá vytvorený vzťah s maloletou, nedisponuje bytovými ani sociálnymi podmienkami a osobnostnými predpokladmi na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú. Je v najlepšom záujme maloletej, aby zostala ponechaná v pestúnskej starostlivosti manželov E., kde má vytvorené harmonické a podnetné rodinné prostredie.

17. Pokiaľ bol okresný súd napriek vyššie uvedenému povinný vo veci konať meritórne a preskúmať, či predsa nedošlo k podstatnej zmene, tak vykonal tomu zodpovedajúce dokazovanie. Po vykonanom dokazovaní bolo preukázané, že navrhovateľ nemá vytvorené vyhovujúce podmienky pre zdravý rast dieťaťa a jeho vývoj. Bytové a sociálne podmienky sa nijako nezmenili, čo vyplývalo z prečítanej správy o šetrení v domácnosti navrhovateľa. Ten nemá vytvorené žiadne podmienky na to, aby maloletá mohla v domácnosti bývať, aby tam mala vytvorený svoj priestor v sociálnej situácii aspoň podobnej aktuálnej. Navyiac výpovede navrhovateľa a jeho manželky boli v kontraste so stavom na mieste. Pre neporiadok a prázdne fľaše alkoholu sa isto vie nájsť nejaké vysvetlenie, ktoré by vinu za stav prenášalo na nejakú tretiu osobu (napríklad syna navrhovateľa), avšak takéto vysvetlenie len ťažko možno akceptovať od osoby, ktorá má byť zodpovedná za výchovu maloletého dieťaťa.

18. Podľa okresného súdu najpodstatnejším dôvodom, diskvalifikujúcim navrhovateľa ako vhodnú osobu pre výchovu dieťaťa a opäť v tom nebolo zmeny oproti skorším konaniam, bol preukázaný nedostatok pochopenia pre skutočný záujem maloletého dieťaťa. Záujem navrhovateľa by sa dal zhrnúť do vety: Vnučku má vychovávať on, lebo sú rodina, pričom zvyšok nie je vôbec podstatný. Navrhovateľ sa dožaduje výchovy maloletej, pričom ako z dokazovania vyplynulo, nepovažuje vôbec za podstatné, že dieťa je už od jedného roku veku vychovávané pestúnmi. Navrhovateľ a maloletá sú v príbuzenskom pomere, avšak pre dieťa je osobou, ktorú v podstate nepozná a osobne sa s ním nestretlo od času, ktoré si dieťa je schopné pamätať. Ten neprejavoval o vnučku žiaden skutočný záujem, nepamätá si ani len sviatky dieťaťa, dieťaťu neadresoval ani darček, či list, neprejavil snahu o asistované stretnutie, ktoré je z hľadiska adaptácie nevyhnutné. Hoci sa dostavoval na súdne konania, ktoré inicioval, odmieta sa dostať na asistované stretnutie, lebo mu je to príďaleko. Pokiaľ z foriem náhradnej starostlivosti je pre dieťa vhodnejšia a modelu rodiny bližšia pestúnska starostlivosť, ako starostlivosť ústavná, tak pre navrhovateľa a jeho manželku je riešením, ak už dieťa nebude zverené jemu, zverenie do ústavnej starostlivosti. Teda vytrhnutie dieťaťa z miesta jeho obvyklého pobytu, modelu rodiny, okruhu blízkych osôb, priateľov, školského kolektívu, z takého prostého dôvodu, aby to mal na návštevu bližšie. Považoval za úplne prirodzené, že dieťa by bolo s ním schopné bez problémov odísť bývať pod jednou strechou v prípade, že by taká hypotetická situácia nastala, a mohol si ju ihneď odviesť z pojednávacej miestnosti. Nedalo sa okresnému súdu neuviesť aj nezáujem o ďalšie vnučky navrhovateľa. Ten sám uviedol, že pokiaľ ide o mal. L., tak jediný záujem je rovnako o jej zverenie, inak sa o dieťa nezaujíma. Nezaujíma sa ani o vnučku L., ktorá býva s jej otcom v tej istej obci, pretože ako uviedol, s jej otcom má zlé vzťahy a v podstate ten je pre neho „spodinou“. Aký to má súvis s vlastnou vnučkou L., ktorej by sa mohol venovať, byť s ňou v kontakte, či dokonca sa podieľať na jej životnej úrovni, to neuviedol. Hoci sám často poukazoval na finančný motív, ktorý by mali mať pestúni, tak sa nejavil byť štedrým k vnučkám, hoci mu v tom nič nebráni. Popri tom všetkom, ako vyplývalo z dokazovania, vulgárne verbálne napáda pracovníkov ÚPSVaR, vulgárne na pojednávaní pomenuje pestúnov, či sudcu, ktorý rozhodoval v jednej zo skorších vecí.

19. Z vyššie uvedeného mal okresný súd celkom za zrejmé, že navrhovateľ nemá nie len materiálne predpoklady, no ani osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života vôbec nezaručuje, že by náhradnú osobnú starostlivosť vykonával osobne, dostatočne a v záujme maloletého dieťaťa, a preto návrh zamietol ako celkom nedôvodný.

20. Okresný súd o trovách konania nerozhodoval, pretože návrh na priznanie trov konania nebol podaný.

21. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote bolo uskutočnené podanie doručené okresnému súdu dňa 04.10.2023, kde boli označení ako odosielateľ B. B., D. E., C. B., I. B.. V tomto podaní označenom ako odvolanie bola vyjadrená žiadosť súdu, aby vnučka A. B. bola daná do Detského mestečka C., pretože nemajú ako chodiť kvôli diaľke za ňou a rodina by tam chcela chodiť. C. B. by vodila L., jej dcéru, do C. do mestečka, aby sa spoznali, lebo sa nepoznajú. Ako matka chce A. v C., lebo tam bude za ňou chodiť a žiada nové konanie, keď príde na súd, tam vysvetlí. Môže to potvrdiť telefonicky. Celá rodina chce mať A. v C. a na tom si stojí. Žiada o nové pojednávanie, kde si povie svoj názor na A.. A. sa musí sýkať s L., sú sestry. Ďalej tam bolo uvedené, že matka nejaví o A. záujem, len rodina chce byť s A. v kontakte v C.. Sociálni pracovníci donútili C. B. na súde klamať, hrajú pre pestúnov.

22. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 16.11.2023 bolo odvolanie navrhovateľa B. B. zo dňa 04.10.2023 doručené matke, otcovi, kolíznemu opatrovníkovi, pestúnovi, pestúnke (doručenky na č.l.86, 87, 89, 90 spisu) s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť. Kolízny opatrovník v podaní zo dňa 20.11.2023 oznámil, že rozsudok okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh starého otca o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, žiada potvrdiť ako vecne správny. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 15.12.2023 bolo vyjadrenie kolízneho opatrovníka doručené navrhovateľovi, matke, otcovi, pestúnovi, pestúnke podľa doručenie na č.l. 99 až 106 spisu s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť.

23. Navrhovateľ (starý otec) v podaní zo dňa 01.01.2023 (č.l. 108 spisu) uviedol, že žiada vydať, aby bolo súdom vydané uznesenie, ktorým maloletá A. bude premiestnená do M. D. z dôvodu vzdialenosti na stretávanie sa so svojimi starými rodičmi, ako aj matkou.

24. Ďalej bolo doručené podanie od p. B. B. Okresnému súdu Prievidza dňa 22.01.2024 (č.l. 11 spisu), v ktorom zopakoval, že chce, aby bola maloletá A. daná do výchovy jemu alebo do Detského mestečka C..

25. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 18.01.2024 bolo vyjadrenie starého otca doručené matke, otcovi, pestúnovi, pestúnke a kolíznemu opatrovníkovi (č.l. 113, 122 spisu) s možnosťou sa v lehote 10 dní písomne vyjadriť, ktorú možnosť nevyužili.

26. K doručenému odvolaniu sa písomne vyjadril opatrovník v podaní zo dňa 20.11.2023, ktorý oznámil, že rozsudok žiada potvrdiť ako vecne správny.

27. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného navrhovateľom v zákonnej odvolacej lehote postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebol zistený dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania a ani si to nevyžadoval dôležitý verejný záujem, rozsudok okresného súdu za aplikácie ust. § 65, § 66, § 67 CMP (ktoré vady konania nezistil) posúdil a dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku okresného súdu, ktorý za aplikácie ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

28. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/54/2024-129 zo dňa 26.03.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 09.04.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

29. Krajský súd považuje za potrebné primárne uviesť, že pokiaľ išlo o odvolanie navrhovateľa a v ňom tvrdené skutočnosti, po rozhodnutí okresným súdom, tak na rozhodnutie krajského súdu ako súdu odvolacieho v zmysle podaného odvolania nebolo potrebné k uvádzaným skutočnostiam nariadiť pojednávanie, pretože bolo postačujúce, aby bolo odvolacím súdom rozhodnuté na základe celého obsahu spisového materiálu a v ňom doložených listín.

30. Za rešpektovania ust. § 65, § 66 CMP krajský súd uvádza, že základom pre jeho konanie bolo odvolanie navrhovateľa proti rozsudku okresného súdu. Podstatou odvolania navrhovateľa bola námietka, aby mal. A. bola daná do detského domova v C., pretože nemá rodina kvôli vzdialenosti možnosť za ňou chodiť. Poukázané bolo na to, že A. sa musí stykať so sestrou L., že matka nejaví o A. záujem. Podľa odvolateľa sociálni pracovníci donútili matku na súde klamať.

31. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné, pre posúdenie záverov okresného súdu, ktorý mal premietnutie vo výrokovej časti, ktorým bol návrh navrhovateľa na zverenie maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý, a pretože zdieľa právne závery súdu prvej inštancie, ktorý vec správne právne posúdil s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku, pretože nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť. Práve z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP nie je potrebné ani žiadúce, aby krajský súd ako odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie skutkové zistenia a právne závery, ktoré vyjadril okresný súd v napadnutom rozsudku, pretože je postačujúce na ne odkázať, ak rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu tvoria organickú jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tak prvoinštančné ako aj odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 78/05, II. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08 v spojení aj s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/180/2005, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Cdo/190/2016 zo dňa 20.12.2017).

32. Krajský súd ako odvolací súd za dodržania ust. § 387 ods. 3 veta druhá CSP k odvolacím dôvodom navrhovateľa uvádza nasledovné.

33. V prvom rade odvolací súd zvyrazňuje predmet konania, a to návrh navrhovateľa na zverenie maloletej A. do jeho náhradnej starostlivosti. O tomto návrhu navrhovateľa bolo konané a rozhodované

pred súdom prvej inštancie. Predmetom tohto konania tak bolo posúdenie, či nastala zmena pomerov odôvodňujúca zmenu výchovného prostredia maloletého dieťa (§ 26 Zákona o rodine a § 121 CMP), teda podstatná zmena okolností oproti pôvodnému rozhodnutiu.

34. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu tak bolo podstatné vyhodnotiť, či vykonané dokazovanie dalo základ pre záver okresného súdu o tom, že nevzhliadol dôvod odôvodňujúci zmenu pôvodného rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 4P/29/2015-84 zo dňa 11.04.2016, ktorým bola mal. A. zverená do pestúnskej starostlivosti, teda neboli preukázané hmotnoprávne predpoklady pre zverenie maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, a tým dôvod pre zrušenie pestúnskej starostlivosti. Krajský súd má za to, že súd prvej inštancie dôsledne a citlivo pristupoval k riešeniu danej súdnej veci, posudzoval všetky skutočnosti, ktoré v rámci konania vyšli najavo s prihliadnutím na doložené správy, odporúčania kolízneho opatrovníka.

35. Krajský súd rovnako ako okresný súd, kolízny opatrovník, poukazuje na to, že pri rozhodovaní o náhradnej osobnej starostlivosti maloletého dieťaťa je primárny a určujúci záujem maloletého dieťaťa, ktorý práve rozhodnutím okresného súdu bol rešpektovaný.

36. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

37. Podľa článku 5 Zákona o rodine je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä :a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

38. V Článku 24. ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

39. Podľa Čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

40. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

41. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

42. Tak, ako vyjadril okresný súd v odseku 12. odôvodnenia, v danej veci bolo preukázané, že maloleté dieťa sa na základe rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 4P/29/2015-84 zo dňa 11.04.2016, právoplatného dňa 25.04.2016, nachádza v pestúnskej starostlivosti manželov E..

43. Naposledy bolo o maloletom dieťati rozhodované tak, ako uviedol okresný súd v odsekoch 10., 16. až 19. odôvodnenia rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 2P/17/2022-66 zo dňa 22.06.2022, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/71/2022-133 z 28.12.2022 nadobudol právoplatnosť dňa 24.01.2023, podľa ktorého bol zamietnutý návrh navrhovateľa - starého otca maloletej B. B. na zverenie maloletej A. do jeho náhradnej osobnej starostlivosti

44. Navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným okresnému súdu dňa 8.02.2023 domáhal zverenia maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti, a tým aj zrušenia pestúnskej starostlivosti.

45. Predpokladom zmeny doterajšieho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, teda aj o náhradnej starostlivosti, podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine je podstatná zmena pomerov v čase terajšieho rozhodovania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností oproti času, keď súd rozhodoval v predchádzajúcom konaní. Súd teda musí zistiť, či došlo k zmene pomerov a následne, či zistená zmena pomerov je podstatného charakteru oproti pôvodným okolnostiam. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj a nie na subjektívne predstavy rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Predpokladom zmeny rozhodnutia o náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa je, že doterajšia úprava zverenia do náhradnej starostlivosti je pre maloleté dieťa nevyhovujúca, prípadne maloleté dieťa prejavuje záujem o zmenu jednej z foriem náhradnej starostlivosti (§ 44 ods. 3 Zákona o rodine), prípadne sa natoľko zmenili okolnosti pre v danom prípade pestúnsku starostlivosť, že doterajšia úprava styku už neumožňuje jej úspešnú realizáciu v záujme maloletého dieťaťa.

46. Vo všeobecnosti uvádza odvolací súd, že jednou z foriem náhradnej starostlivosti je aj náhradná osobná starostlivosť inej fyzickej osoby ako rodiča. Základnou podmienkou pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je potreba chrániť záujem maloletého dieťaťa. Naplnené musia byť predpoklady pre náhradnú osobnú starostlivosť v zmysle § 45 Zákona o rodine.

47. V zmysle § 44 ods. 3 Zákona o rodine týkajúcom sa postupnosti náhradnej osobnej starostlivosti, primárnym je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča a až následnou je pestúnska starostlivosť. Vzhľadom však k tomu, že maloleté dieťa bolo naposledy zverené do pestúnskej starostlivosti a navrhovateľ podal návrh na zverenie maloletého dieťaťa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, okresný súd postupoval správne, ak skúmal, či nastala taká podstatná zmena okolností, že je namieste táto náhradná osobná starostlivosť a súčasne, či si to v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a k momentu rozhodovania krajského súdu vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Inak povedané úlohou okresného súdu bolo primárne posúdiť, či nastala situácia v zmysle § 26 Zákona o rodine a od tohto posúdenia následne splnenie predpokladov v zmysle § 45 ods. 1 Zákona o rodine teda, či náhradný rodič by zabezpečoval starostlivosť o komplexný rozvoj maloletého dieťa, jeho duševný, telesný, mravný, citový, zdravotný aj rozumový vývin v zmysle § 28 ods. 1 Zákona o rodine.

48. Okresným súdom zhodnotené vykonané dokazovanie vyústilo do záveru nielen o tom, že k podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia nedošlo tak, ako to konkrétne vyjadril v odseku 37. odôvodnenia rozsudku, pretože napriek deklarovanému záujmu o maloletú navrhovateľa (starí rodičia) neurobili od skončenia ostatného konania vo veci náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú primeranú nápravu svojich bytových pomerov, nezaujímali sa ani o možný spôsob realizácie povinnej školskej dochádzky pre prípad zverenia maloletej do ich osobnej starostlivosti. Okresný súd ustálil, že navrhovateľ nemá vytvorené nielen vhodné materiálne podmienky, ale aj súčasne ani osobnostné predpoklady zaručujúce, vykonávanie starostlivosti v záujme mal. dieťaťa, tak ako vyjadril v odseku 39. odôvodnenia. Oproti tomuto stavu u navrhovateľa sú v pestúnskej starostlivosti sú zabezpečené všetky potreby maloletej, ako hmotné, tak aj emocionálne.

49. Prioritou pre záver okresného súdu o nedôvodnosti podaného návrhu bol záujem maloletého dieťaťa za situácie nepreukázanej existencie vzťahu maloletého dieťaťa k navrhovateľovi – starému otcovi, ktorý sa s maloletou ani len nestretol od času, ktoré si je dieťa schopné pamätať. Sám navrhovateľ do Zápisnice o pojednávaní dňa 20.09.2023 (na č.167 spisu) na otázku sudcu, kedy vnučku naposledy videl, uviedol „...„Keď bývala u nás asi pred piatimi rokmi...““, teda fakticky potvrdil len formálny a nie skutočný záujem o maloletú, s dostatkom pochopenia. Pokiaľ navrhovateľ zdôrazňoval príbuzenský vzťah, tak je potrebné konštatovať, že len sám o sebe príbuzenský pomer navrhovateľa k maloletej, bez splnenia ďalších v ust. § 45 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine vyžadovaných predpokladov, nie je dostačujúci

pre zmenu rozhodnutia, t.j. pre zverenie maloletej do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Okresný súd doloženými správami, obsah ktorých podrobne uviedol v odsekoch 24., 25. odôvodnenia, mal preukázanú riadnu a dostatočnú starostlivosť (pomery) u pestúnov, s ktorými mal. A. žije, nedostatočné pomery navrhovateľa a aj to, že matka maloletej názory mení, pričom kolízny opatrovník náhradnú osobnú starostlivosť navrhovateľa pre nesplnenie predpokladov nedoporučil.

50. Vykonané dokazovanie, správami zo šetrenia preukázalo to, že maloleté dieťa nemá vytvorený k navrhovateľovi citový vzťah a ani vzťah bližší, nie je s ním v kontakte a ani navrhovateľ kontakt nevyhľadáva, naopak neprejavil ani snahu o asistované stretnutie (adaptácia maloletej). Pokiaľ v odvolaní navrhovateľ žiadal maloletú umiestniť do detského domova v C., čo odôvodňoval vzdialenosťou a úmyslom maloletú navštevovať, tak aj týmto len potvrdil, že presadzuje vlastný záujem a nezohľadňuje najlepší záujem maloletej. Šetrením bolo preukázané, že maloletá A. má u pestúnov vytvorené nielen vhodné bytové, sociálne a ekonomické podmienky, že si mal. A. plní riadne školské povinnosti a dosahuje výborné študijné výsledky, ale aj to, že pestúni vytvárajú pre ňu stabilné zázemie.

51. Krajský súd zvyrazňuje, že pre akékoľvek rozhodnutie týkajúce sa maloletých detí je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami účastníkov konania, v danom prípade navrhovateľa, o realizácii jeho pôsobenia vo vzťahu k starostlivosti o maloletú A., teda s jeho predstavou o náhradnej osobnej starostlivosti, resp. o jeho záujme o stretávanie sa s maloletou a za tým účelom v odvolaní navrhovanom jej umiestnení v detskom domove.

52. Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa na zverenie mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti postupoval správne a za zohľadnenia všetkých relevantných skutočností, teda prihliadol prioritne na nepreukázanie zmeny pomerov, na nesplnenie zákonných predpokladov navrhovateľom a na najlepší záujem maloletého dieťaťa v zmysle Čl. 5 Zákona o rodine. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania aj odvolací súd konštatuje, že zmena pomerov v zmysle § 26 Zákona o rodine v spojení s § 121 CMP preukázaná nebola a pochybuje o úprimnom záujme navrhovateľa zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Za podstatné považuje odvolací súd hľadisko najlepšieho záujmu maloletej, ktorá prechováva k pestúnom silné citové väzby, pričom pestúnska rodina maloletej zabezpečuje okrem vhodných materiálnych podmienok aj pocit istoty a bezpečia.

53. Z vyššie uvedených, len zvyraznených záverov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP.

54. Len k úplnosti opakovane dodáva odvolací súd, že ak v odvolaní navrhovateľ požadoval umiestnenie maloletej do detského domova C., tak predmetom tohto konania bolo posúdenie, či sa podstatným spôsobom zmenili okolnosti, z ktorých vychádzalo pôvodné rozhodnutie, čo preukázané nebolo, a tým nebola splnená základná hmotnoprávna podmienka pre zmenu pôvodného rozhodnutia o úprave pomerov maloletého dieťaťa.

55. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

56. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. O trovách (tak prvoinštančného ako i odvolacieho) konania krajský súd rozhodol za aplikácie § 396 ods. 1 CSP, § 58, § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov súdneho konania nepriznal, keď v prejednávanej veci nebol dôvod na postup podľa ust. § 54 a § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.